מסורת הש"ס

גמ' ג) [עירובין עה. וש"נ] ג) ע"זיומא פ"ה מ"ו ג) [ל"ל בשחטו] ר"ש"י ד) ג"כ דסחט ה) [ק"ק ובמוסה דל"ש נמי בסח פליגי ג"ק ו) כדמתני' ג"ק ת"ס ז) בהמיו מומחה ג"ק ח) כו ל"ק ט) ושיך ביה פדיון ומיהו קשה כתך וכו' אי משמעי נמי בהכי והא דתמרינן בשופר של עולה לא יתקע ים לפרש שופר של עולה שהוקדשה שהשתה לדמי וכו' דפסחים הכא בעני שלמים עסקינן מכל פליגתא דתמורתי כו' ג"ק י) ופליגא דלעי דלעגר ג"ק יא) [וע"ע ביצה מוס' זבחים פו. ד"ה תמיד וכו' ובקונט' דסח]

הגהות הב"ח

(ה) שם שנראה מן הגיזה וכו' שהיו נראה מן הגיזה:

שיטה מקובצת

ה) מום שחטו אסור: ג) התירו מומחה לא: ג) דתנן הוא היה מתיר שער: ד) תיבות עקביא בן מהללאל מתיר נמחק: ה) לאו בשחטו ואי: ו) לא משהי אות ר' נמחק: ז) קבוע הוא הס"ד: ח) עקביא מודה הוא: ט) מחיים והומפה ונפדת לרבנן: י) מה"ד תולש מי: יא) אבל לגבי נשר: יב) מיירי בהתירו מומחה וקשיא: יג) דהא דדחיקנא לתרוצי לעיל הכי לאפוקי ברייתא ממשמעות היינו וכו'. הרא"ש: יד) דתיתוקם דריש לקיש: טו) מילתיה דתנא קמא: טז) קאמר דשמא יש תקוה דקאמר מיירי בשחישה: יז) מעיקרא דאין צריך העמדה והערכה כקדושת מזבח וכן: יח) לפדותו בשויו ומה היה: יט) בעולה תמימה שנשחטה למזבח: כ) התם ופליגי דר' אלעזר: כא) הוא מיהא לרבנן:

הא בעל מום שרי. ור' יוסי הוא דאמר כשמטו שרו רבנן מי גמי עקביא היא דאמר לעיל ובקיש לריש לקיש: **תם קרי ליה.** ומפי מע"פ שנולד בו מום מע"פ שנראה אחר כן לכהן ואמר מוס קבוע[ז]: **לימא.** הא דר"ל תנאי היא: **אסור.** [ז]לכשהפ חפילו עקביא מודה לחמו לשהוייה ולאפקועי מקדושת מזבח ועוד שהרי עדיין אין בו שום היתר מע"ג דנקט תולש הוא הדין לנתנם כדאמרינן בפיפא דשמעתא: **לא בזה.** שמת התיר עקביא אלא בשמטו: **אמר רבי יוסי מודה אבא שששמו חלפתא.** שהוא מן המכמיס המולקין על עקביא [ח] ומודה הוא בזה שמטו שהוא מותר: **אבל בייחוד אמרו חכמים.** שבשמת ובכורו אמרו יניחנו בחלון לשער בכור בעל מוס שנשר: **שמא יש תקוה.** שמת יהא מותר לניסוח ומפרש ומה תקוה יש שמא שמטו לדברי הכל מותר: **אבל.** בשמת ותניהו בעירובין בפרק בכל מערבין (דף לח.) בשופו: **בייחוד.** בכורו ותניהו במסכת יומא (דף נד.) **וילעו ביימוד שמא מרון וגמז: רבי יוסי היינו תנא קמא.** דקתמר המוקם שמר מבכור מס ושמטו מסור הא בעל מוס ושמטו מותר לדברי הכל ובשמת **פליגי** [ט]ובמודה דר' יוסי ות"ק נמי בשמת פליגי: **תנא קמא סבר אי התירו מומחה אין אי לא לא.** דבעל כרחין הכי מתנא [י]וכדתנלת ריש לקיש לעיל כי מותניתא מריש למימתה דתנא קמא דקתני המוקם שמר מבכור מס הא בעל מוס שרי ותנלה ריש לקיש ואמר כל היכא דלא התיר מומחה מס קרי ליה מלמא הכי משמע מילתיה המוקם שמר מבכור מס הייניו בעל מוס שלא התירו מומחה מסור לדברי הכל הא בכור בעל מוס להייניו התירו מומחה שמטו מותר: **רבי יוסי מודה בזה שהוא מותר אבא חלפתא.** שהוא מן המכמיס המולקין על עקביא [ח] ומודה הוא בזה שמטו שהוא מותר: **אבל בייחוד אמרו חכמים.** שבשמת ובכורו אמרו יניחנו בחלון לשער בכור בעל מוס שנשר: **שמא יש תקוה.** שמת יהא מותר לניסוח ומפרש ומה תקוה יש שמא שמטו לדברי הכל מותר: **אבל.** בשמת ותניהו בעירובין בפרק בכל מערבין (דף לח.) בשופו: **בייחוד.** בכורו ותניהו במסכת יומא (דף נד.) **וילעו ביימוד שמא מרון וגמז: רבי יוסי היינו תנא קמא.** דקתמר המוקם שמר מבכור מס ושמטו מסור הא בעל מוס ושמטו מותר לדברי הכל ובשמת **פליגי** [ט]ובמודה דר' יוסי ות"ק נמי בשמת פליגי: **תנא קמא סבר אי התירו מומחה אין אי לא לא.** דבעל כרחין הכי מתנא [י]וכדתנלת ריש לקיש לעיל כי מותניתא מריש למימתה דתנא קמא דקתני המוקם שמר מבכור מס הא בעל מוס שרי ותנלה ריש לקיש ואמר כל היכא דלא התיר מומחה מס קרי ליה מלמא הכי משמע מילתיה המוקם שמר מבכור מס הייניו בעל מוס שלא התירו מומחה מסור לדברי הכל הא בכור בעל מוס להייניו התירו מומחה שמטו מותר: **הלכה כר' יהודה.** דבשמטו פליגי ולא בשמת: **אידי ואידי.** בין נראה בין לא נראה מיבעי ליה להא לפי' מונח בחלון קמ"ל יוסי לפי' רבנן שרו בשמטו: **אי רבנן אידי ואידי מיסר אסרי.** לחומו שמחוסר בו טעון קבורה לדברי הכל והמלוס ממנו רבנן לסרי ליה לפי' מונח בחלון: **אלא פשיטא ר' יהודה היא.** לחמר בשמטו פליגי: **אידי ואידי.** בין נראה בין לא נראה: **ושמע מינה בשחטו פליגי.** מדלא מלית מוקמת ליה בגוונא חמריתי ומדקתמס בן כר' יהודה ש"מ הלכתא כוותיה: **התולש צמר מעולה תמימה.** מתיים [ט] לרבנן חסור לחי שרית ליה חתי לשהוייה ותתי לידי גיזה וטבודה: [י] **מי איכא מאן דשרי.** מליגא דרבנן הא וודאי רשע הוא: דעיקר

בכור בעל מום שתלש ממנו. הכא לא קתני והניחו בחלון ושמוס דרשט הוא שחולש ולעתו ליהנות לחלמר חכל [יא] בשער קתני והניחו בחלון: **דתנא** קמא **סבר אי התירו אין אי לא לא.** פירש בקונטרס לכיון דתריצנא לעיל דכל היכא דלא התירו מומחה חס קרי ליה חס כן סיפא דקתני ליה בעל מוס מיירי יב] [יג]בלא התרת מומחה וקשיא לפירושו דהא [יג] דתירן הכי לעיל היינו כי היכי [יד] דלחיחוקס לריש לקיש כבולי עלמא חכל הסמא דלרבנן לומר ממה נפשך כחנאי מסחברא לומר ליפכא דתהוי מילתיה טו] כחנא קמא דפסטיה ונראה לפרש דסובר הס"ס עכשיו משום דקחמר ר' יוסי שמא יש תקוה שעל סמך הסחיטה לא היה לומר כך שזה בידו ואין כאן שמא חבל בהתרת מומחה קחמר שמא יש תקוה שיזדקק לו חכם להחירו ואין זה כל כך דבר גדול דמי יימר דמזדקק ליה מומחה ומ"מ במסקנא קחמר טז] שמא יש תקוה דקמיירי בשחיטה.

התולש צמר מעולה תמימה. יש פירוש מרש"י שכחוב [יז]בהס שהומחה וחס"ל שכשהפ ושחטה משמע שהעמידה כן כדי שהחה כעין בכור חבל שהחליפה היחה בחמות ותימה והא בעי הלי שמ העמדה והערכה ואין מועיל לשמ העמדת הבחמה כדמוכח בפ' לחשים הגז (חולין קלה.) גבי הא דקחמר הסס לחין לחשים הגז נותן בקדשים משום לכתיב לחנך ולא חל הקדש ומוקי לה למעוטי קדשי בדק הבית ופריך והא בעי העמדה והערכה וי"ל לשניל לה בפ"ב דחמורה (דף יב:) לרבנן דקדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה והכי שמי חשכחן רב דשכר כוותיה בפ' שני (לעיל טו.) ועוד י"ל דקדשי מזבח שים עליהס קדושת הגוף בטל הטמר חבל הבחמה חפילו חומו שנחלש וכר העמדה והערכה מסיב הלי דמי לקדשי בדק הבית ש"ג הא למי למר בבעל מום מעיקרא [יח] וכן שופר של עולה לא יתקע ושם תקע יגא משום לכיון דמעל גפך לחולין כדקחמר בפרק רחוהו ג"ד (ר"ה כח.) [יט]משמע דשיין ביה פדיון ועוד יש לפרש שופר של עולה שהוקדשה הבהמה לדמי עולה ושופר שלמים שהוקדשה הבהמה לדמי שלמים ודינה כשלמים עלמן ואין בה מעילה כדקחמר בפ"ב דפסחים (דף כז:) בעלי שלמים עסקינן ומיהו קשה בהך דשמעתין דכיון דבעי הטמר פדיון היכי שייך למיגזר לשמא משחי ליה והא צריך לפדותו [יט] דמה היה מרויח וקלא היה גרוה לפרש לחיילי בעולה [כ] ושמטה לחזנה שזריקת הדם מתרת בשרה לחזנה והעור לכהנים ומבעיא ליה בגמר שמתלו אי משחרי נמי בהכי חבל פלוגתא דחמורתי היא בפרק המזבח מקדש (זבחים פו.) בעלמות שפרטו לפני זריקה דרבי זירא סבר דזריקה מתירתן חפילו לקחת דנרגי וחכיי וקחמר התם [כ] [כא]כרבי חלעזר דחמר רבי חלעזר פרטו לפני זריקה מועלין בהם ופירש שם בקונטרס דמועלין לעולם חף לחחר זריקה וכל שכן לחינה מתרת מה שפירש מחיים ומיהו יש ספריס דגרסי התם [כא]כרבי חלעזר דחמר ר' חלעזר פרטו לפני זריקה מועלין בהן עד זריקה כו"ל: **תולש מי איכא מאן דשרי.** פירש בקונטרס מליגא דרבנן הא וודאי רשע הוא משמע לעקביא חפשר דמותר חף על פי שהחמת הוא לעקביא נמי חסור בתס כדמוכח בריימא דהתולש צמר מבכור תס מכל מקום פירש כך בקונטרס שחפילו לא שמיעא ליה בריימא דבר פשוט הוא [כב] דמיהא לרבנן דתולש חסור: **הדרן עלך הלוקח בהמה**

מסכת עוקצים
פרק א' המשך משנה ב'
שָׁרְשֵׁי הַמִּתְנָא וְהַפֵּיגָם וְיַרְקוֹת שָׂדֶה וְיַרְקוֹת גִּנָּה שֶׁעֲקָרָן לְשָׁתְלָן, וְהַשִּׁדְרָה שֶׁל שִׁבֹּלֶת וְהַלְּבוּשׁ שֶׁלָּהּ. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אַף הַמֵּיגִּ שֶׁל רְצָפוֹת. הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִים וּמְטַמְּאִים וּמִצְטָרְפִין:

עין משפט נר מצוה

נג א מיי' פ"ג מהלכות בכורות הלכה יח ופ"ל מהל' מעילה הל' י סמג עשין לאוין שמ טוש"ע י"ד סימן שח סעיף ג:

נד ב מיי' פ"ל מהלכות מעילה הלכה י:

רבינו גרשום

הא בעל מום שרי. תולש לכ"ש נשר: ואע"פ שלא התירו מומחה. קודם אלא לאחר שנשר: א"ל ריש לקיש האי תנא דהתולש צמר כל היכא דלא התירו מומחה קודם שתלש הם קרי ליה שכתולש מהם דמי וליכא למימר הא בעל מום שרי (על שנטמא היינו שהומם): מודה אבא חלפתא בזה ששחטו שהוא מותר אפילו לחכמים: אבל אבל כמו באמת כדכתיב אבל אשמים אנחנו. בייחוד בבירור: ונותנו בחלון שיש לו תקנה שאם שחטו יהא מותר: על מה נחלקו כר. ר' יוסי דאמר במת נחלקו היינו ת"ק דאמר דבמת חולקין: ת"ק סבר. מה שעקביא מתיר במת כשהתירו מומחה קודם תלישת שער ואתא ר' יוסי למימר דכל תנא בתרא מטפי אע"ג דלא התירו מומחה קודם אלא שוב [אחר תלישה] מתיר עקביא והיינו כתנאי: לא דכולי עלמא אי התירו מומחה. קודם תלישה אין אי לא לא ולאו בהכי פליגי אלא ג' מחלוקת בדבר: דת"ק סבר פליגי במת וה"ה לשחטו. ומשום דלא איירי מידי בשחטו אית לן למימר דסבר דבתרוייהו פליגי: הל' כר' יהודה. דלא שרי עקביא אלא בשחטו: בבחירתא. מסכת עדיות: צמר המדובלל. המדולדל: שנראה עם הגיזה. שנראה במחובר לגיזה מותר: אידי ואידי. בין נראה ובין שאינו נראה כדאמרינן דבשחטו דברי הכל מותר: אי רבנן אידי ואידי מיסר אסירי. אפילו אותן שנתלש קודם וכ"ש ששוב נתלש שמיתה אוסרת: ואי עקביא איפכא מיבעי ליה. שמה שהוא מותר במת אין מתיר אלא מה שנושר קודם אבל [מה שנושר] שוב [אחר] שמת [לדברי] הכל אסור והכי איבעי ליה למיתנא את שאינו נראה מותר ואת שנראה אסור: אלא לאו רבנן דבשחטו אוסרין מה שקודם נשר אבל שוב שנשחט מותר העור והמחובר לו והיינו דקאמר הנראה עם הגיזה הצמר המחובר לעור קרי גיזה מותר ואת שאינו נראה אסור: מעולה תמימה. מבעל מום דשאר קדשים לא קא מיבעי ליה כיון דבר פדייה הוא לא משהי ליה אלא פריק ליה ושחיט ליה מיד הלכך שרי. וא"ד (ה"מ) [כיון דבעי] מומחה ודאי איכא למיחש דמשהי להו ולא קא מיבעי ליה. אלא תמימה קא מיבעי ליה: צמר שנתלש. מעצמו דחטאת ואשם וכר' דבכור ומשער נמי לא תיבעי לך לר"ה אסור דלאו לכפרה אתי ומשהי ליה משום חימוד צמר הנושר ואתי לידי תקלה: כי תיבעי לך דעולה. כיון

בדקה שלשים יום. כי הך פלוגתא לית לן בענין טיפול אבל מלאתך ודמעך לא תאחר כן תעשה לשורך. להיות ג׳ ימים מיום הכניסה העומר בפסח [כמ] שגמר זמן גיזוז המגדולה על הטלית שמכיון שמגיזין שני פעמים בשנה אין לחוש שמא יגזוז קודם שיגיע זמן הגיזה וא